

Улаанбаатарт: ӨНӨӨДӨР

Өдөр +13
Шинэ +5

УЛС ТӨР

УРГАЦЫН УРҮДЧИЛСАН
БАЛАНСААР УЛААНБУУДАЙН
74.6 ХУВИЙГ ХУРААН АВНА ГЭВ

II нүүрт

ХЭН НЬ ХЭН БЭ

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРТ МӨРӨӨ
ҮЛДЭЭЖ ЯВАА ГУРАВ

V нүүрт

Дугаарын 60 мөр

ҮЗЭЛ БОДОЛ

Хонгилийн
систем л
хэрэгтэй байна

Н.БОЛД

Хүн төрөлхтөн олон зуны өмнөөс хот байгуулж, хөгжүүлсээр ирсэн билээ. Орчин үед дэлхийн томоохон хотууд хөгжлийн дээд цэг рүүгээ тэмүүлж, төвлөлт, цэргэгэлзээрээ уралдаж байна. Тэр дундаа газар доорх хотынхоо хөгжлийг гайхуулдаг болсон. Ероос хот хөгжине гэдгийг газар доорх байгууламжаар нь хэмждэг ч гэдг.

Хонгилийн систем, метро гэх мэт. Гэтэл манай улс тэр хөгжлийн аль хэдийн хаягдсан, хөцргдсон байна. Улаанбаатар хотод хонгилийн систем гэж байхгүй. Ероос эхнээсээ 500 мянган хүнтэй байхаар төлөвлөсөн хот учаас тэр юм гээс билээ. Гэвч иноох төлөвлөлтөө эрх мэдэлтэй, удирдах албан тушаалтай хүмүүс яг таг барьж чадаагүй.

Үргэлжлэл нь III нүүрт

МАН-ЫН ДОТООД ЗӨРЧИЛ ЗАСГАА УНАГАХАД ХУРГЭЛЭЭ

Н.ПУНЦАГБОЛД

МАН сонгуульд ялж, Засгийн газар байгуулаад ердөө жилийн хугацаа л өнгөрч байна. Гэтэл ийм багахан хугацаанд МАН-ын 65-ын бүлэг хөйр хуваагдах, нэг хэсэг нь Засгийн газраа унагахаар гарын үсэг цуглуулж, УИХ-ын дэд даргад өргөн барьчиллаа. Ерөнхийлогчийн сонгуулийн дараачаас эхлээд л яриадаа эхэлсэн асуудал очиждер нэг талдаа гары, МАН-ын 30 гишүүн гарын үсэг зурсан Ерөнхий сайдыг огцруулах бичгийг өргөн барьсан. Нэгэнтэй Ерөнхий сайдыг огцруулах бичгийг өргөн барьсан бол байнгын хороо, цаашлаад чуулган заавал хуралдаж, асуудлыг хэлэлцэх ёстой юм билээ.

Үргэлжлэл нь III нүүрт

ОНЦЛОХ МЭДЭЭ

Ерөнхийлөгч Х.Баттулгаг АРАБЫН ХУНТАЙЖ, ОХУ-ЫН САЙД нар бараалхав

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Х.Баттулгаг Саудын Арабын Вант Улсын Эрхэм дээд хунтайж Абдула бин Абдулрахман Аль-Сауд очиждер бараалхав. Уулзалтын эхэнд Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Х.Баттулга хунтайжийн эцэг өнгөрсөн долдугаар сард таалал төгссөнд эмгэнэл илэрхийлсэн юм. Эрхэм зочин УИХ-ын урилаар манай улсад айчилж байгаа бөгөөд энэ

хугацаанд Монгол Улсын ХХААХУЯЯ, УУХҮЯ-дад зочиж харилцаа, хамтын ажиллагааны талаар санал солицсон ярилцсаанаа уулзалтын үеэр дурьдлаа. Түүнээс гадна талууд улс уурхай, хөдөө аж ахуйн салбарт хамтран ажилласан сонирхолтой байгаа талаараа санал солицлоо. Мөн шинэ хот байгуулах, шинэ томор зам тавих зэрэг том төслийд хөрөнгө оруулагчдаа хүлээж буйг

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Х.Баттулга дурьдаж байсан юм. Түүнчлэн энэ одор Ерөнхийлөгч Х.Баттулгаг ОХУ-ын Гадаад хэргийн дэд сайд Игорь Владимирович Моргулов бараалхав. Уулзалтын үеэр ОХУ-ын Гадаад хэргийн дэд сайд И.В.Моргулов ирэх есдүгээр сарын эхээр ОХУ-ын Владивосток хотноо болох Дорнын эдийн засгийн чуулганы үеэр Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Х.Баттулгын

хийх айлчлалын бэлтгэл ажлын явц байдлын талаар танилцууллаа. Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Х.Баттулга Монгол Улс, ОХУ-ын харилцааг шинэ төвшинд гаргах болдотой байгаагаа илэрхийлж, үүний тулд хил орчмын худалдаа, улс хоорондын эдийн засаг, худалданы эргэлтийг сайжруулж, гаалийн татвар, транзит тээврийн асуудлыг шинэчлэх шаардлагатай байгааг хэлсэн юм.

expo NARAN VIII/18-IX/3
ҮНЭ ХАЙЛЛАА

Sponsors: SEIKO, Hard Rock CAFE, Del Monte Quality, Delsey PARIS, ZARA HOME, GINO & STOP, merci, INSANE ENERGY, BOTTEGA Vignaioli e Mastri Distillatori, THAI ELEPHANT, New York Liberty, celio*, Luminarc, YVES ROCHER FRANCE, swatch+, adidas, Enchanteur, Toffifee, KAMILANT, FOX, granini®, Timberland, Pfanner, Creme 21, SWAROVSKI, VICTORINOX, NARAN Kids, NARAN PLACE, NARAN Mall, NARAN Plaza, MONGOL EXPO.

BIG SALE 50% хуртэл

Locations: 1. NARAN PLACE / 13-Р ХОРООЛОЛ ДУНД ЗАМ
2. NARAN MALL / ХҮҮХДИЙН 100
3. NARAN PLAZA / ЭНХТАЙВНЫ ГҮҮР
4. MONGOL EXPO / 13-Р ХОРООЛОЛ З-Н ӨНДӨР

VIII/18-IX/3 дуусгал
7015-6918

ХААН банк

Авах

Зарах

Авах

Зарах

Худалдаа хөгжлийн банк

АМ.ДОЛЛАР	2435.00	2449.00	ФУНТ	3081.00	3159.00	АМ.ДОЛЛАР	2435.00	2449.00	ФУНТ	3090.00	3164.00
ЕВРО	2832.00	2893.00	РУБЛЬ	40.40	42.40	ЕВРО	2842.00	2902.00	РУБЛЬ	40.54	42.74
ИЕН	22.04	22.47	ЮАНЬ	364.00	367.50	ИЕН	21.95	22.54	ЮАНЬ	364.00	367.40

Өчигдрийн 19.00 цагийн байдалаар

ҮЗЭЛ БОДОЛ

МАН-ЫН ДОТООД ЗӨРЧИЛ

ЗАСГАА УНАГАХАД ХҮРГЭЛЭЭ

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь I нүүрт

Тэгэхээр УИХ-ын чуулган ээлжит бусаар хуралдаж таарах нь. Засгийн газрыг ягаад огцруулахаар гарын үсэг цутгуулж, бичиг сачиг шидээд байгааг энд дурьдаад яхав. Угаасаа очигдэг УИХ-ын дэд дарга бичигт өгсөн гишүүд бүгд л алмалтаасаа буцсан, шударга ажиллаж чадаагүй гэсэн юм ярж байна билээ. Цаашлаад Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн үзр болон дараа нь ороосон асуудлуудыг хөндсөн. Харин ногог талаас нь тэдний эрх мэдлийн төлөө улайлраа. Хоёрдугаар эзэлжийнхэн хоолондоо орох гэж байна. Шадар сайд УХүрэлсүхийн хийж байгаа ажил гэх зэрээр хариут нь барьж байгаа. Хоёр тал мэдээж өөр форсийнхoo л асуудалд хандаж, тайлбарна. Харин Засгийн газрыг унагах нь Монгол Улсад сайнаар нөлөөлөх үү, угүй гэдэг нь л сонин байна.

...Уг нь УИХ-д хэд хэдэн удаа сонгогдсон, чадвартай олон гишүүн Засгийн газарт орж ажиллах бодлой байсан байх. Гэвч олон томилгооны гадна тэд үлдсэн. Тиймээс "мэргэжлийн бус" Засгийн газрыг одоо огцруулах аяна мордчилоод байгаа нь ях аргагүй нэг шалтгаан...

МАН АН-ЫН "УХСАН НҮХ"-ИЙГ ТОЙРЧ ЧАДСАНГҮЙ

МАН-ын 30 гишүүн Ерөнхий сайдыг огцруулах бичиг гарын үсэг зурчихлаа. Түүнийгээ өргөн барьчихлаа. Дээрээс нь АН-ын бүлгийнхэн, тэгээд МАХН-ын нэг болоод бие даагч гишүүн гарын үсэг зурчихвал Засгийн газар огцрох нь тодорхой. За тэгээд Засгийн газраа огцруулахлаа. Дараа нь бүрэлдэх Засгийн газар одоогийнхоссоо дээр ажиллаад, улс орны өөд нь татаж чадах уу. Үнзээр сонгуулийн өмнө амалж байсан шигээ "Мэргэжлийн" Засгийн газрыг тэд байгуулах чадамжтай юу. Энэ асуултын өмнө тулж ирээд л гацахаад байна. За яхав, илүү чадвартай, түршлагатай хүмүүсээр Засгийн газар бурдуулж болох л байх. Тийм хүмүүс МАН-д байхгүй биш бий. Гэхдээ л Монголын ард түмэн өнгөрсөн дөрвөн жилд АН-ыг тогтвортой ажиллаж чадсангүй. Эв нэгэлтийг байсангүй хэмээн үзэж, МАН-ын үзүүлэхүү олонхиорон сонгосон. Гэтэл МАН 65 судал авсан мөртиююн эвтэй байж чадсангүй. Ердоо л жилийн дотор хоёр хуваагдчихлаа. Тэгээд одоо Засгийн газраа ч тогтвортой барьж чадахгүй, огцруулах гэж байна. Өмнө дөрвөн жил АН-ын хийсэн алдаатай, "пухтэй" замаар тэд явчихлаа. Харин "нүх"-ийг нь тойрч чадсангүй, дотор нь унчахаж байх шиг байна. Ингэснээр тэд ард түмийн итгэлийг эргүүлж авах нь бигтийн хэл улам л алдаа дээр тулав. Цаашлаад хөрөнгө оруулагид, гадчахаа Засгийн газрыг тогтвортой байхыг л ажиллаж, харж байгаа. Одоо л эдийн засаг жаахан сэргэх шинжтэй болж, гадаадын хөрөнгө оруулалт ч бага сага нэмэгдэж байгаа. Ийм үед Засгийн газраа унагачихвал байдал хаашаа эргэх вэ. Дээрээс нь ОУВС-түүн хотолборт манайх хамрагдаад, эхнээсээ зээл, тусламж нь ороод ирчихсэн байгаа шуу дээ. Гэтэл Засгийн газар огцроод

төмрэхээр юу болох билээ. Манайх дахиад ОУВС-д огт хандахгүй, хэзээ ч хамтарч ажиллахгүй гэсэн төмрэхээр юу байхгүй. Одоогийн хамтын ажиллагаагаа ч гэсэн нуураачиж арай болохгүй байх. Монгол Улс эдийн засгийн хямралаа дотоодын нөөц бололцоогоороо давах боломжтуй гэдгийг эдийн засагчид хангальттай хэлээн. Тийм болохоруу яаран засгаараа "тогтолчийнхөөрүү" сангадах юм. Тэгээд ч Засгийн газраа огцруулаагэхэд хамаад бурдуулж гэж хэсэгтээ л юм болно. Энэ намар, овлийн улирлыг дамнаж таарах боловуу уу. Тэр хугацаанд улс орны ажил ях вэ. Олон улсын өмнө худээсэн үүргээ, хариуцлагыг ч гэж байна, манай улсад. Ингэж сандал суудал булаадаж, нэг Засгийн газрыг унагах гэж хэдэн сар. Дараагийнхэгээ бурдуулж гэж хэдэн сар болоод баймааргүй байна. Заавал Засгийн газраар унагаад, өмнөх алдаануудыг давтаад байх шаардлагыг юу байна аа, энэ чинь. Бүр усүүдээ Засгийн газар унагахаар гарын үсэг цутгуулсан гишүүд АН-тай хамтарч Засгийн газар байгуулах талаар ч ярьсан гэх "бор шувуу" нисээд эхэллээ. Бүхэл бүтэн 65 суудал авсан нам арай ч ингэж хүндээ хөнгөнөөс сольмооргүй юм. Ямар ч тохиолдолд Засгийн газрыг огцруулаад, түүний дараа бүх асуудал өргөс авчихсан юм шиг алга болно гэж бодохгүй байна. Сайн юманд ч хүргэхгүй л боловуу. Засгийн газраа огцруулах аянд мордчилоод байгаа нь ях аргагүй нэг шалтгаан. Тиймээс одоо хариуцлагыг тоочох хүмүүстээ хариуцлагыг нь тооцод, харин Засгийн газраа огцруулахгүй аваад үлдсэн нь дээр бинн уу. Яхав, салбарын хэдэн сайдуудаа л өөрчлүүчинө биз. Энэ асуудлыг нам дотроо л шийдвэрэд болно. Тухайлбал, салбарын хэдэн сайдуудаа л өөрчлүүгүй, асуудал их байгаа сайдуудай хариуцлагатооцод, огцруулахгүй болно шуу дээ. Боловсролын сайдыг шалгалтын материал задарсны дараа огцруулахсан. Тэгээд энэ мэт шалтгаанаар огцруулах сайд одоогийн Засгийн газарт цөнгүй хэд бий. Тэдэндээ хариуцлагыг тооцод, оронд нь "хөөрдүгаар эзлж" гэж иэрэлгээд байгаа хүмүүсээсээ томилгын л доо. Ж.Эрдэнэбат сайд нь алжлаа хийгээд л явж байг. Манайд Засгийн газар тогтвортой байх нь хамгийн чухал байна. Түүнээс биш төрд гарсан болгон эзлж, эзлжээр "хоолонд" ороод байвал энэ улс орон чинь оөдөлхүгүй нь.

Засгaa аварч үлдээд, тохирчихвол дээр биш үү

МАН дотор Засгийн газар унагахаар бужигаан үүсч байгаа нэг

Дугаарын 60 мөр

Хонгилийн систем л хэрэгтэй байна

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь I нүүрт

Хэн дуртай нь Улаанбаатар хот руу тэмүүлсээр, одгөө сая хол давсан хүнтэй болгчийн системд төлөвлөйт алдагдсан. Сүүлийн жилийнд ойр ойрхон шугам хоолойн засвар хийдэг ажилтай болсон. Угаасаа засахгүй гээд ч ях билээ. Олон жил болж, зөвэрч муудсан хоолойнуудыг засах л ёстой. Гэхдээ засвар хийх болохоруу л явган хүний зам, засмалай эвдэгд, сүйтгэдэг. Бүр ухсан шорооогоо тарьсан модон дээрээ асгаад, хүнхрүү хандад байгаа. Төрийн байгууллагуудаа үлдээсэн шугам хоолой бол хэзээ ч хагарч, гэмтэж магадгүй. Тиймээс замаа хулаахас өөр ях билээ гэх маагийн тайлбар огног. Дараа нь зам засах хөрөнгийг яж шийдвэр талаар асуухаар "Зам ашиглалтын төлбөрөөс гаргаж болно шуу" дээ гэж байх шиг. Ингэж л татвар төлгөгчийн монгийг жил бүр үргүй зарцуулж, цацаж байна. Үргүй зарцуулж гээд хэлчихээр бас хэндүү л дээ. Тэртээ тэргүй засах л ёстой. Засах ёстой учраас зам эвдэхээс өөр сонголт байхгүй юм чинь. Тиймээс одоо яж ийж байгаад хонгилийн системд л шилжих хэрэгтэй байна. Хөрөнгө мөнгийг гаднаас зээлнэ үү. Тусламж, дэмжлэг авна уу, хамаа

алга. Ирээдүйд үрэх тэр их монгийг хэмэх хэрэгтэй байна. Уг нь ал хэдийн л хонгилийн системд шилжж болох байсан. Манайд бас хонгилийн системд байхгүй биш, байгаа. Гэхдээ тэр нь хэдхэн метр. Хоёр, гурван жилийн өмнө 200-хан метр гэж байсан. Одоо нэмэгдэж байгаа ч юм уу, угтгы ч юм уу. Яхав, хонгилийн систем маягтай болгоод л байгаа. Ер нь хэдэн метр байх нь энд хамаагүй. Хонгилийн систем хийж болно гэдгийг л харуулж байгаа биз дээ, энэ. Гэтэл яагаад уу үеийн удирдлагууд, хотын дарга нар хонгилийн системийг төдийлон өвлиоосонгүй вэ. Эсвэл шугам засах гээд эвдээн замыг буцааж эвлүүлэхээр авч байгаа хөрөнгө мөнгөнд нь болоод байна уу. Тийм биш бол одоо Улаанбаатар хотыг хонгилийн системтэй болгохын төлөө ажиллах цаг болсон юм биш үү. Манай эрх мэдэлтүүд, гишүүд, Засгийн газрынхан хөрөнгө мөнгө босгож чадахгүй биш чадаад байгаа. Түүгээрээ тодорхой хэмжээнд бүтээн байгуулалт ч хийсэн. Тэгээл хонгилийн системийн бүтээн байгуулалтыг яж ийж байгаад хийе л дээ, энэ чинь. Төрийн байгууллагуудын үлдээс холбоо ярьж, хэрүүл хийж, чи зам хуулаа, буцаагаад хэн засах вэ гэж байхын оронд зүтгээд л хонгилийн системтэй болгчихвол амар биз дээ. Хэрвээ хонгилийн системтэй болохгүй бол шугам, хоолойн засвар цашид ч үргэлжилсээр л байх болно. Угаасаа л хийх ёстой ажил. Тэр тоолондоо зам эвдэнэ, хуулина. Өөр яах юм бэ, ямар ч арга байхгүй шуу дээ.

ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГ ЕСӨН ХУВЬ БОЛГОЖ БУУРУУЛАХ БОЛОМЖТОЙ

Б.ДАВАА

Зээлийн дундаж хүүг 2024 он гэхэд нэг оронтой тоонд буюу есөн хувьд хүргэх боломжтой Үндэсний стратегийг "Голомт" банкны эдийн засагч, шинжээчид салбартаа 40 гаруй жил амжилттай ажилласан түршлагатай Ханс Холзхакер болон эдийн засгийн ухааны эрдэмтэн мэргэдтэй хамтран боловсруулсан ажигдээ.

"Монгол ньюс" мэдээллийн төв болсон хэвлэлийн бага хуралд "Голомт" банкны гүйцэтгэх захирал Ф.Ганзориг, гүйцэтгэх захирлын орлогч Б.Томаш, макро эдийн засагч Г.Ганзориг нар оролцсон юм.

Төгрөгийн ханшийн ам.долларын эсрэг дархлаатай болгох цогц арга хэмжээг авах, мөнгийн зөв тэлэлт болон санхүүгийн зах зээлийн реформыг хэрэгжүүлэх гэх мэтээр Монгол Улс 20 орчим алхам хийж байж зээлийн хүүг нэг оронтой тоонд хүртэл бууруулах боломжтой "Голомт" банкны гүйцэтгэх захирал Ф.Ганзориг энэ үеэр онцлогч байв. Тэрбээр "Зээлийн хүүг" олонд байгаа шиг бууруулахад "Голомт" банкны гүйцэтгэх захирал Ф.Ганзориг "Төгрөгийн ханшиг гадаад" валютын эсрэг байгаа салбардаг. Төгрөгийн ханшиг гадаад алхамийн төхөн болох шуурхай боломжтой" гэсэн

амьдрал ахуйд хүндээр тусч буйг бүгд мэдэж байгаа. Тэгэхээр зээлийн хүү ягаад онд байна вэ, үүний бууруулах боломжтой юу гэдэг асуудлыг бид дэвшүүлэн тавьсан. Дээр нь бууруулах стратегийг нь боловсруулсан. Ингэхээ хэрэгжүүлэх алхмуудаа тодорхойлжсан байгаа. Бидний тооцсоноор нийтдээ 20 орчим алхмыг Монгол Улс макро, микро эдийн засгийн төвшинд хийж байж, зээлийн хүүг есөн хувьд хүргэх боломжтой" гэсэн

хэдтэй эхэлсэн билээ, харин онөөдөр 2450 хүрсэн байна. Бид 1990 онд манайхтай адил социалист улс байж байгаад чөлөөт зах зээлд шилжсэн улс орнуудтай фөрсийнгүй харыцуулж үзсэн. Гэтэл манай эдийн засагч хамгийн тааруу үзүүлэлтэй нь байлаа. Хуучин социалист улс орнуудын ихэнхийн нь зээлийн хүү нэг оронтой тоонд шилжсэн байна. Монгол тэмдэгтүүн нь ханши ч ам.долларын эсрэг хүчтэй байгаа. Зээлийн хүү фөрсээ эдийн засгийн үзэгдээл. Эрүүл мэндийн харуулж байна" хэмээлээ.

Манай улсад зээлийн дундаж хүү 19 хувь байдаг. Гэтэл 1990-ээд оны үед манайхтай ижил төвшний эдийн засагтай байсан Польш, Чех зэрэг орнуудад зээлийн хүү нэг оронтой тоо буюу 3-5 хувийн хооронд байдаг байна. Манай Улс өнгөрсөн 27 жилийн турш гадаад валютын эсрэг төгрөгийн ханшиг хамгаалахын тулд төгрөгийн үнэ болох зээлийн хүү зориуд онд төвшинд барьж иржээ. Тухайлбал, банкуудад төгрөгийн хадгаламжийн хүү жилийн 15 хувь байхад, ам.долларын хадгаламж зургаан хувь байдаг аж. Иргэдийн төгрөгт итгэх итгэл сүл байхад нь зээлийн хүү онд байх суурь шалтгаан болдог байна.

ДЭЛХИЙ

ПХЕНЬЯНЫГ ДЭМЖСЭН ХЯТАД, ОРОСЫН КОМПАНИУДАД ХОРИГ ТАВИЛАА

Б.ДАВАА

АНУ-ын Сангийн яам очигдөр мэдэгдэл хийж, Хойд Солонгосын цөмийн зэвсгийн хөгжүүлэлтийг дэмжсэн гэх шалтгаанаар БНХАУ болон ОХУ-ын иргэн болон аж ахуй нэгжид эдийн засгийн хориг арга хэмжээ авч буйгаа зарлаа. Тэд Пхенъянд шахалт үзүүлэх зорилгоор тус хоригийг авч байгаа аж. Гэвч, БНХАУ-ын тал ут уйл ажиллагааг хүлээн зөвшөөрхүгийг гэдгээ мэдэгдээд байгаа юм.

Хойд Солонгос тив алгасгач баллистикунжингийнтуришилт хийсэнтэй холбоотойгоор НҮБ-ын Аюулгүй зөвлөл энэ сарын 5-ны өдрийн хуралдаанаар АНУ-ын талаас тавьсан саналыг хэлэлцэж, нийт гишүүдийн 100 хувийн саналаар Пхенъяны эсрэгавах хоригаар хэмжээгээ чангаттахаар шийдвэрлэсэн юм. Энэ шийдвэрийн хурээнд НҮБ-ын гишүүн оруууд Хойд Солонгосын нүүрс, томөр, төмрийн худэр, хар туталга зэрэг ашигт малтмалын импортдоо цэг тавьж, тус улсын гадаад худалдааны банкны дансыг царцааж, тэнгисийн цэргийн холог онгоцыг нь бүх улсын боомт руу орохыг хориглонсон билээ.

Тухайн үед Хойд Солонгостой бусад улс орноос илүүгээ ойр байдаг ОХУ, БНХАУ-ын төлөөлүүд ч уг саналыг дэмжсэн байдаг.

Тэгвэл НҮБ-ас авсан дээрх арга хэмжээ Хойд Солонгосын

...Хойд Солонгос улс удаа дараа пуужингийн туршилт хийсэнтэй холбоотойгоор Вашингтон, Пхенъяны харилцаа хурцаад байгаа юм. Энэ сарын эхээр АНУ-ын Ерөнхийлөгч Доналд Трамп Хойд Солонгосыг сурдацсан мэдэгдэл хийсний дараа Ким Жон Ун цэргийнхэндээ Гуамын арал руу "Хвасон 12" загварын дөрвөн ширхэг пуужинг онилох тушаал өгсөн билээ...

Эдийн засаг болоод цөмийн зэвсгийн хөгжүүлэлтэд тодорхой дарамт үзүүлсэн гэдгийн АНУ-ын Төрийн нарийн бичгийн дарга Рекс Тиллерсон мэдэгдсэн байна. Тэрбэр "Аюулгүй зөвлөлжийн гишүүдийн 100 хувийн саналаар дэмжсэн хоригаар хэмжээнээс хойш Хойд Солонгос баллистикунжингийн туришилт хийсэнтэй холбоотойгоор Вашингтон, Пхенъяны харилцаа хурцаад байгаа юм. Энэ сарын эхээр АНУ-ын Ерөнхийлөгч Доналд Трамп Хойд Солонгосыг сурдацсан мэдэгдэл хийсний дараа Ким Жон Ун цэргийнхэндээ Гуамын арал руу "Хвасон 12" загварын дөрвөн ширхэг пуужинг онилох тушаал өгсөн билээ.

Хориг арга хэмжээнд оржсон дээрх компани болон иргэдийн АНУ дахь дансыг хааж, хөрөнгийн битүмжилжэхэсгадна Америкийн компаниуд болон иргэдтэй бизнесийн харилцаа тогтоохыг хоригложээ.

Сангийн сайд Стивен Минчин "цөмийн болоод баллистикунжингийн хөгжүүлэлтийг

Хориг арга хэмжээнд оржсон дээрх компани болон иргэдийн АНУ дахь дансыг хааж, хөрөнгийн битүмжилжэхэсгадна Америкийн компаниуд болон иргэдтэй бизнесийн харилцаа тогтоохыг хоригложээ.

Сангийн сайд Стивен Минчин "цөмийн болоод баллистикунжингийн хөгжүүлэлтийг

Залуус фэйсбүүкийг орхиж эхэлжээ

АНУ-д нийгмийн сүүжээ фэйсбүүк хэрэглэгч залуусын тоо багасч, инстаграмм, снапчат хэрэглэгчид нэмэгдэх төлөвтэй байгаа талаар интернет судалгааны "eMarketer" компани мэдээллээ. Тус компанийн судалгаанаас узвэл 10-20 гаруй наасны залуус илүүтэй фэйсбүүк сүлжээг орхиж эхэлсэн байна. Харин 25-аас дээш наасны фэйсбүүк хэрэглэгчийн тоо урьдын ади нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байгаа аж. "Инстаграмм, Снапчат залуусыг ийн татах болсон шалтгаан нь сонирхол татахуйц контентыг ашиглаж хоорондоо харилцах боломжийн олгодогтой нь холбоотой" гэж eMarketer дүгнэж байна.

Мөн тэдний тооцоолсноо 2017 онд АНУ-ын снапчат хэрэглэгчийн тоо 25.8 хувиар нэмэгдэж, 79.2 саяд хүрэх бол инстаграмм хэрэглэгчийн тоо 23.8 хувиар нэмэгдэж, 85.5 саяд хүрэхээр байгаа ажээ. Тэдний ихэнх нь 24 хүртэлх наасны залуус байх гэнэ.

Марк Уолберг хамгийн үнэтэй жүжигчээр тодорлоо

Энэ онд хамгийн их орлого олсон эрэгтэй жүжигчийн АНУ-ын эдийн засгийн "Форбс" сэтгүүл зарлалаа. 2016 оны зургадугаар сараас 2017 оны зургадугаар сар хүртэлх нэг жилийн хугацаанд хамгийн их ашигтай ажилласан жүжигчийн жагсаалтыг сэтгүүл гаргасан байх бөгөөд энэ жагсаалтад Марк Уолберг тэргүүлсэн байна. "Бууч", "Макс Пэйн", "Сарсан бомбогчийн одрийн тэмдэглэл", "Урвагч" зэрэг киноны дүррээрээ нэрд гарсан жүжигчин М.Уолберг танилцуултын топ 10-ыг нэг жилийн хугацаанд 68 сая ам.долларын орлого олжээ.

Харин жагсаалтын эхийн тавд М.Уолбергээс гадна жүжигчин Дэйян Жонсон, ВинДизель, Адам Сендлер, Жеки Чан нар багтсан байна. Үүнээс өмнө "Forbes" сэтгүүл жилийн хамгийн ондөр орлоготой эмэгэй жүжигчийн чансаа нийтлэж байсан юм. Уг чансаа Ла-ла-Лэнд киноны гол дүрийн жүжигчин Эмма Стоун 26 сая ам.долларын орлогоор тэргүүлсэн юм. Ингээд жагсаалтын топ 10-ыг гарсан жүжигчин М.Уолберг танилцуултын топ 10-ыг

1. Марк Уолберг /68 сая ам.доллар/
2. Дэйян Жонсон /65 сая ам.доллар/
3. Вин Дизель /54.5 сая ам.доллар/
4. Адам Сандлер /50 сая ам.доллар/
5. Жеки Чан /49 сая ам.доллар/
6. Роберт Дауни /48 сая ам.доллар/
7. Том Круз /43 сая ам.доллар/
8. Шарук Кан /38 сая ам.доллар/
9. Салман Хан /37 сая ам.доллар/
10. Акшай Кумар /35 сая ам.доллар/

Хонконгийн Хато хар салхи дайрлас

Хато гэх хар салхи очигдэр Хятадын өмнөд эрэгтэй хүрчээ.

Салхины зам дагуу Хонконг байрлаж буй бөгөөд тус улсад хүчтэй салхи салхилж, ширүүн бороо үргэлжлэн орсны улаас хөрөнгийн биржүүд хаалгаа барьж, хэдэн зуун нислэг цүцлэгдэн, замууддад түгжрэл түүссэнд улаас албаныхан түгшүүр зарласан байна.

Хонконгийн цаг уурьн байгууллагаас мэдээлснээр очигдэр оглөө 09.10 цагийн үед 10 дугаар түгшүүрийг зарлажээ. Тус улс таван жилийн өмнө ийм төвшний

түгшүүр зарлаж байсан аж. Харин 1946 оноос хойши тав дахь удаагаа зарлаж буй нь энэ. Төвдөө 120 км/цаг хурдтай байгаа хар салхийг ногцой хохирол учруулахуйц хэмжээний хүчтэй гэж мэргжилтүүд дүгнэж байна. Ямартач, Хонконгийн иргэд байгалийн гамшигаас нэг хоногийн өмнө хүнсний бүтээгдэхүүнээ нөөцөлж, хар салхины үед хоргодохоор бэлтгэлээ базаажээ.

ЭМГЭНЭЛ

Чойжилжавын Чойсамба
(1973-2017)

Монгол Улсын Их Сургуулийн Сэтгүүл зүй, олон нийтийн харилцааны тэнхимийн багш, доктор, дэд профессор, сэтгүүл зүйн нэрт эрдэмтэн Чойжилжавын Чойсамба 2017 оны 8 дугаар сарын 23-ны өдөр таалал тогсож Монголын сэтгүүл зүйн салбарт хүнд гарс учиралаа.

Ч. Чойсамба 1973 онд Улаанбаатар хотод төрсөн. 1991 онд Нийслэлийн 23-р сургуулийг, 1995 онд ОУХДС-ийг тус тус дуургэжээ. Тэрэр 1994-1999 онд "Хар гар", "Далд өргөнц", "Хоёулаа", "Голливуд" зэрэг сониньг эрхлэн гаргаж байсан.

1997 оноос онөөг хүртэл МУИС-ийн Сэтгүүл зүй, олон нийтийн харилцааны тэнхимд багшилж байлаа.

Ч. Чойсамба "Монгол сонинь мэдээ", "Сонинь хэл, найруулга", "Сонинь мэдээллийн бичилэгийн төрөл", "Экологийн сэтгүүл зүй", "Дэлхийн сэтгүүл зүйн түүх", "Сэтгүүлчийн ёс зүйн алдаа", "Сонирхолтой сэтгүүл зүй", "ХVIII зууны сэтгүүл зүйн түүх", "ХIX зууны сэтгүүл зүйн түүх", "Сэтгүүл зүйн тухай яриа", "Бат Хааны байлдан дагуулал", "Дарангуйлажчдын дурдлал. Сталин, Муссолини. Гитлер. Мао Зэудун", "Наполеон Бонапарт", "Завоевательные походы Батухана" зэрэг 40 гаруй нэг сэдэвт зохиол, гарын авлагы, судалгааны 80 гаруй огүүлэл бичиж хэвлүүлэн олны хүртээл болгож, сэтгүүл зүйн чиглэлээр суралцаж буй оюутан залуус, сэтгүүлчдэд арвин их мэдлэгийг түгээсэн юм.

Тэрэр МУИС-ийн Үйлдвэрчний эвлэлийг 10 жил удирдаж, багш ажилчдын эрх ашигийг хамгаалахад сэтгэл зүрхээ зориулж байв.

Түүний хөдөлмөр бүтээл, Монголын сэтгүүл зүйд оруулсан хувь нэмэр, сод авьяасыг үнэлэн МУИС-ийн 2000 оны тэргүүний задуу багш, 2003 онд Монгол Улсын шилдэг залуу эрдэмтэн, "Сод мэргэн" өргөмжлөл, ШУА-ийн Алтан медаль, Монголын Сэтгүүлчийн Нэгдсэн Эвлэлийн уран бүтээлийн дээд шагнал болох Ж.Цэвээний болон МСНЭ-ийн нэрэмжит шагнал, Хэвлэгээний болон Боловсролын тэргүүний ажилтан цол тэмдгийг хүртээсэн билээ.

Ч. Чойсамба Наполеоны олон улсын нийгмийн гишүүн байсан бөгөөд түүний Наполеоны талаар судалгаа, шинжилгээний ажлыг унзэлэн тус нийгмийн Хүндэт легионы медаль, хүндэт гишүүний медалиар мөн шагнасан юм.

Ч. Чойсамбын уран бүтээл, түүний бүтээлч чанар, гэгээн дур нь үзэг нэгт нөхдийнх нь болон үеийн олон мянган шавь нарынх нь сэтгэл зүрхэнд үүрд монхрөх болно.

Ул сайн алгалан болтугай.

МУИС-ийн ЗАХИРГАА, СЭТГҮҮЛ ЗҮЙ,
ОЛОН НИЙТИЙН ХАРИЛЦААНЫ ТЭНХИМ
МОНГОЛЫН СЭТГҮҮЛЧДИЙН НЭГДСЭН ЭВЛЭЛ

2017.08.23

БНХАУ-ын Бээжин хотын метроны үйлчилгээнд QR код нэвтрүүлжээ

Бээжингийн хот хоорондын тээврийн газраас мэдээлснээр, тус үйлчилгээг нисэх буудлуудад ч энэ сарын 20-ноос эхлэн түршилтаар хэрэгжүүлж эхэлсэн "Yitongxing" ашиглан онлайнаар нисэх онгоцын буудлаас нэг талын тасалбарaa худалдан авах боломжтой бол гаалт тэрэгний буудлаас ухаалас утасныхаа QR кодоо уншуулаад л тасалбарaa авах боломжтой юм байна. Энэ үйлчилгээг есдүгээр сарын 1-нээс нисэх буудлын терминал, гаалт тэрэгний буудал гаах мэт нийт 20 цэгт нэвтрүүлжээр төловлож байгаа аж. Мөн сарын 20-ноос эхлэн зарим ухаалалт гаалт үүрдээгүйгээр ухаалаг утсаа тээврийн хэрэгслийнхээ хаалганы автоматаа машинд уншуулаад л зорчих боломжтой болох юм байна. Улмаар 2018 оны эхийн улирал гэхэд Бээжингийн метроны бүх шугамаар QR код ашиглан зорчих боломжтой болох гэнэ.

Залуус
фэйсбүүкийг
орхиж эхэлжээ

АНУ-д нийгмийн сүүжээ фэйсбүүк хэрэглэгч залуусын тоо багасч, инстаграмм, снапчат хэрэглэгчид нэмэгдэх төлөвтэй байгаа талаар интернет судалгааны "eMarketer" компани мэдээллээ. Тус компанийн судалгаанаас узвэл 10-20 гаруй наасны залуус илүүтэй фэйсбүүк сүлжээг орхиж эхэлсэн байна. Харин 25-аас дээш наасны фэйсбүүк хэрэглэгчийн тоо урьдын ади нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байгаа аж. "Инстаграмм, Снапчат залуусыг ийн татах болсон шалтгаан нь сонирхол татахуйц контентыг ашиглаж хоорондоо харилцах боломжийн олгодогтой нь холбоотой" гэж eMarketer дүгнэж байна.

Мөн тэдний тооцоолсноо 2017 онд АНУ-ын снапчат хэрэглэгчийн тоо 25.8 хувиар нэмэгдэж, 79.2 саяд хүрэх бол инстаграмм хэрэглэгчийн тоо 23.8 хувиар нэмэгдэж, 85.5 саяд хүрэхээр байгаа ажээ. Тэдний ихэнх нь 24 хүртэлх наасны залуус байх гэнэ.

ОНЦЛОХ ХҮҮДАС

Öýí íü öýí áý?

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРТ МӨРӨӨ УЛДЭЭЖ ЯВАА ГУРАВ

Ч.ЧУЛУУН

"Хэн нь хэн бэ" булан энэ удаад төрийн очит аж ахуйн нэгжүүдийн дарга наф тодруулбал, Эрчим хүч үйлдвэрлэгч цахилгаан станцын дарга нарын талаараа огуулжээр бэлдлээ. Дараагийн дугаартаа төн салбарын Эрчим хүчиний хөгжлийн төв, Диспетчерийн үндэсний төв, Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ ТӨХК-ий дарга нарын хэн нь хэн бэ гэдгийг тодруулах болно.

ЗОВЛОН ҮЗСЭН
станцынхаа зоог
амраасан дарга

Хоёрдугаар цахилгаан станц хаана байдгийг тэр бүр хүмүүс мэддэгтүй юм билээ. Зарим нь гурав, дөрөв л гэж сонсогддогоос хоёр гэж дуулаагүй юм байна гэх нь бий. Сонсгалон явах зам дагуу давхиад томор замын гарцаар буцаж баруун гараа дагаад эргэхэд л уурын том яндан аандaa анзаагдана. Энэ бол Дулааны хоёрдугаар цахилгаан станц. Монгол Улс эрчим хүчинд холбогдсон тэр он жилүүдийн түүхийн эхний хуудсанд энэ хамт олон бичигдэх учиртай. Хүчин чадлын хувьд томчууттай мөр зэрэгцэн “ханхалзахгүй” тэдэнтэй мөр зэрэгцэн хүч хавсрان шинэ цагийн Монгол Улсын хөгжил цэцэглэлтийн төлөө чадал мэдэн зүтгэж яваа. Нөгөөтэйгүүр, Монголын үндэсний томоохон үйлдвэрлэгч компани болох “Талх чихэр”, “Max импекс”, “Сүү” хувьцаат компани, “ТЭСО”, “Max маркет” зэрэг аж ахуйн нэгжүүдийн технологийн дамжлага цахилгаан, эрчим хүчинээс хамаарч тэг зогсолт хийлгүйгээр ажиллана гэдэг амжилтад хүрэхийн эхлэл төдийгүй Дулааны хоёрдугаар цахилгаан станцын хамт олон эх орон ард түмнийхээ өмнө хүлээсэн үүргээ нэр төртэйгөөр биелүүлж ирсний болит жишээ энэ юм.

Тэхдээ магтахын хажуугаар бодитүнэнгийн нуух аргабайдалтгүй. “Насжилт нь дусах дохож буй хоёрдугаар цахилгаан станцын техник тоног төхөөрөмжийг нь ашиглан утаагүй түлш үйлдвэрлэдэг байгууллага болгоё” гэх шийдвэрийг гаргасан хрианцлагагүй хүний гайгаар нэг зуухаа зогсоож, тэр хэрээр үйл ажиллагаа нь догоилдон оронд орж, элгээрээ хэвтэх шахаж явсан зовлонг хоёрынхон амссан. Одоо байдал оөр болсон гэдгийг станц үйл ажиллагаагаараа бэлхэнээ харуулах буй за. Хүнтэй адилтгаж бодох аваас зоо нуруу нь одоо л тэнийж байгаа гэлтэй. Үнэндээ ч олон хүний хичээл зүтгэлийн үр дүнд ийм амжилтад хүрсэн нь мэдээж. Харин станцын хамт олон С.Бямбаахуу даргыг эл амжилтын сурлагатнуудыг элсэлтгүй авдаг байв. Аав бид хоёр сумаасаа мотоцикльтой гарч Эрдэнэт орж тэндээсээ галт тэргэнд суун Улаанбаатарт хөл тавьж байлаа. Ингэж л би дулааны инженер болсон түүхтэй. Муудсан ч юм алга. Сургуулиа онц төгссөн учраас Дорнод, Дорноговь, Говь-Алтай аймгийн дарга нар “Энэ хүүхдийг авна” гээд саналаа ирүүлсан ч Барилгын яамын боловсон хүчиний даргын тушаалаар Дархан хотын цементийн үйлдвэрт хуваарилагдан эзлжийн слексерээс ажил амьдралынхаа гарааг эхэлж, дөрвөн сарын дараа мэргэжлээрээ ажиллах болсон. Тэгээд жилийн дараа Улаанбаатарын Дулааны технологийн төслийн

хүрээлэнгийн захирал н. Батмөнх / миний багш. Багш маань миний тооцоо, судалгаанд сайн гэдгийн мэдэх учраас ажлын байр санаал болгосон хэрэг/ Цементийн үйлдвэрийн даргын нэр дээр албан хүсэлт явуулснаар эрдэм шинжилгээний ажилтан боллоо. Хүрээлэнд хоёр жил “Бага оврын зуухын буцалгагч давхаргад шилжүүлэх нь” төсөл дээр ажилласан. Эрдэм шинжилгээний ажил маань хожим наадад маш их хэрэг болсон. Дэлхий нийт халаалтын зуухнуудаа буцалгагч давхаргат шаталтын технологи руушилжүүлж байсан ўе. Ингэж байтал Монгол Улс зах зээлд шилжин, би ч бусдын жишгээр эрдмийн ажлаа оржин ганзагаа үүрсэн. Компани ч байгуулж үзсэн. Гэвч сэтгэлийн муҳаррэм мэргэжлийнхээ ажлыг хийж юмсан гэх хүсэлт ямагт нутгдана. Гэтэл нэг сонин дээр “Төвийн эрчим хүчиний системд дулааны хангамжийн инженер авна” гэсэн зар байхыг олж хараад өргөдөл анкетаа барияд очлоо. Шалгалтадаа ч тэнцлээ. Ингээд 1997 онд эрчим хүчиний салбарт дахин хөл тавьснаар эндэхийн хүн болсон. Би ажилд орсон даруйд төвлөрсөн дулааны станцуудыг хариуцсан инженер боллоо. Энэ ажил Төвийн эрчим хүчиний систем Эрчим хүчиний яамныхаа дараа ордог салбарынхаа бүх эрчим хүчиний компаниудыг удирдлагагаар хангахаа учиртай. Улаанбаатар, Дархан, Ховдын Дулааны станцын шугамын сүлжээ, тоног төхөөрөмжийн бүгдийг нь хариуцна. Санхүү нь нэг ч Төвийн эрчим хүчиний системээс удирддаг байсан ўе. Миний бас нэг хариуцах ёстойж бас нэг том ажил бол Дани улсаас буцалтгүй тусламжаар үзүүлж буй 10 сая ам.долларын төслийн хэрэгжүүлэхэд хяналт тавих техник технологийн дэмжлэгээ үзүүлэх, тооцоо судалгааг нь хийж огех явдал байлаа. Энэхүү төслийн хүрээнд урьдчилсан дулаалгатай шугамд дэвшилтэй технологи болох бөмбөлгөн хавхлаган, эрвээхэй гээд шинэ төрлийн хаалтуудыг нэвтрүүлж эхэлсэн юм. Дараа нь Азийн хөгжлийн банкны 10 сая ам.долларын тусламжийн хүрээнд хэрэгжсэн эрчим хүчиний хэмнэлтийн төсөл дээр ажилласан. Үнийн үр дунд эрчим хүчиний салбарт евро стандартын тоноглолтууд нэвтрэrsен юм шууд дээ. Мөн 40 сая ам.долларын санхүүжилт бүхий “Дулааны үр ашгийн төсөл”-ийг нэрлэх байна. Эдгээр төслүүдийн үр дундаж Улаанбаатарыг “хөлдүү хот” болохоос аврагдаж, хотын дулааны хангамж амжилттай шийдэгдсэн төдийгүй ялтсан бойлтуур, автоматизирдлагын систем, дулааны

станцуудын дулаанжуулалтын тоноглол, насос, дотоод хэрэгцээний бойлууруудын сайжруулнаар тэг зогсolt хийгэдэг асуудал угтй болсон. Үүнээс өмнө нэг системийн гэмтлээг болж дулааны станцууд зогсчилж шаҳдаг байсан юм. Тиймээ Улаанбаатар хотын дулааны станцын зарцуулалтын хуучин горимыг өөрчлөх асуудалыг хөндөгдсөн. Үүний ч шийдэх чадсан. Энэ бүх төслийн нэгжийн хариуцаж, бодлогыг нь барьж ажилласан байна, би. Төслийн удирдагчид, дулааны цахилгааны станцууд болон холбогдох байгууллагын дарга наратын хамтарч техник, эдийн засгийн үндэслэлийг тооцож, эрхзүйн баримтыг шийдүүлэх гээд дандаа зохион байгуулалтын ажлыг нийтийн хариуцан ажилласандaa баяртаг явдаг. Ер нь эрчим хүчинийн салбарын нэг тулгуур хүч болох дулаан техникийн тооцоо судалгаач бол миний үндсэн ажил. Хийсэн ажлын минь үр дун өдгөө үнэгээс нийгэмд үр ашгаа өгсөөр байгаа нийтийн төрийн хэрэг. Ийм нарийн мэргэжил эзэмшигээндээ баярлах суудаг. Төр, засаг минь ч хийсэн ажлыг маань үнэлж Алтан гадасын Хөдөлмөрийн гавьяаны улаан тутгийн одон хүртээсэн” хэмээн өгүүлсэн. Улаанбаатар хотын дулаан хангамжийн асуудлыг шийдэлцсэн тэрбээр эдүгээ шинэ хоёрдугаар цахилгаан станцын бий болгохыг төлөө сэтгэл оюунаа юулж явваюм билээ. Хачирхалтаг нь тэр юу хийж бүтээх гэж байгаа тухайгаа түмэнд зарлах тун дургуйн нэгэн. Түүнийг ажил авахад станцын үндсэн тоноглол болох хоёр зуухных нь нэг ашиглалтаа гарч, станц үлгэн салган ажиллахад байжээ. Шултуухан хэлэхэд, үйл ажиллагааг нь зогсоохонд холбогдох яам Засгийн газар саналаа хургуулсэн байсан гэж яриа байдаг. Уншигч та санааг байгаа бол “Дулааны хоёрдугааны станцын нэг зуухыг оросуулж утаагий түлшиг үйлдвэрлэх нэрээг ажиллагаагүй болгожээ” хэмээн хэдхэн жилин өмнө шуугижүүлж байсан даа. Тэгвэл эдүгээ хоёр зуухыг нь ашиглалтад орж ажилладаг болоод дөрвөн жижиг болж буй аж. С.Бямбаахүү даргийн ажил хүлээж авсан даруйдааны станцаа сүүлийн гурван жил 2015-аар ажиллуулаад зогсохгүй 2015 онд эсрэг дараалтын турбинаар гэж жилдээ ганцхан удаан ажилладаг байсан машинийн жилийн түрш ажилладаг болгохын тулд шаардагдах хөрөнгийн нийтийн улсын төсөвт суулгуулж, гурван тэрбум төгрөг шийдвэрлүүлсээс байх жишээний. Түүгээр зогсохгүй маш бага хөрөнгөөр суурь нь үлдсэн байсан хоёрдугаар зуухын 30 хувийн шаталттайгаар ашигланаар

лалтад оруулжээ. Дашпрамын
өгүүлэхэд, тус станц өнгөрсөн
өвөл түүхэндээ анх удаа 24 мВт-ын
хүчин чадалтай ажилласаар
гэнэ. Үүнээс гадна уурхайнуудаа
2.5 тэрбум төгрөгийн өртэй
байнсыг 2017 оны нэгдүгээр сар
бүрэн шийдсэн байна. Эдүгээний
станц нэг ч төгрөгийн өргүүлэх
харин авлагатай болжээ. Эдүгээний
станцын хамт олон нэг зорилтыг
ард гараахын төлөө хичээгээж
буй. Тэр нь станцаа өргөтгөх
яvdal. С.Бямбаахүү даргын хувь
станцынхаа ТЭЗҮ-ийн урьдчилсан
судалгааг хийлгээд амжиж.
Холбогдох яамандаа
танилцуулсан гэж суусан. Тэрбээ
цааш нь “Манай станцад дор хаягаад
200 мВт, цаашлаад 400 мВт-ын
хүчин чадлаар ажиллах боломжийг
бий. Бидэнд боловсон хүчинийг
усны хангамж, дулаан, цахилгаан
дамжуулах шугам сүлжээг гээнд
бүгд байна. Тиймээс байгаа ноён
болоцоогоо ашиглан цаашиг
алдаалгүй өргөтгөл хийж явваас
аваас манай станц ирэх 50 жилд
ажрахгүй ажилласаар байх болно.
Хэмээсэн нь Дулааны хоёрдугаар
цахилгаан станцын ирээдүйн
хэдийнэ тооцоолоод амжиж. Энэ
үүднээс Монгол Улсын түүхэн
үүргээ гүйцэтгэсэн хамт олон
энгэрт тун удахгүй алдрын одоогийн
гялалзах нь гарцаагүй. Ирэх он
ой нь ч тохиох юм билээ.

шиг. Ийм тохиол олон биш. ГДамдинсүрэн захирлын тухайд инженер механикч мэргэжилтэй. Хуучны ЗХУ-ын Ленинград хотын Политехникийн дээр сургуулийн “бүтээгдэхүүн. Тэрбээр ажил амьдралынхаа гарааг ІҮ цахилгаан станцаас эхэлсэн бөгөөд тус станцын анхны инженерүүдийн нэг юм билээ. Түүний намтар тун энгийн. Нэг л салбар хөвөрно. Харин хашиж байсан албан тушаалууд нь өөр өөр. Тодруулбал, станцын ахлах инженер, Сэргээгдэх эрчим хүчиний хүрээлэнд ЭША, Дэд бүтцийн яамны ЭХ-ний газарт мэргэжилтэн, газрын орлогч дарга, ЭХЗГ-т зохицуулагч, ЭХ-ний агентлагт хэлтэйн дарга, III Цахилгаан станцид гүйцэтгэх захирал, ІҮ цахилгаан станцын үр ашгийг дээшлүүлэх төслийн зохицуулагч, III цахилгаан станцын гүйцэтгэх захирал гээд л болно.

Салбартаа үнэлгэдэж эхэлсэн талаар өөрөөс нь сонирхоход мань хун “Тэр бүхэн хүмүүст сонирхолтой байж чадах уу” гээд алдарт дөрөвдүгээр цахилган станцид миний залуу нас үздсэн гэж хэлж болно. Тэр үед станц маань залуу, би өөрөө залуу, хамт олон маань залуу. Тиймээс тэдэндээ үлгэр дууриалал үзүүлэхийн тулд өөрөө хичээх болно оо доо. Тийм хүн, тийм инженер байхын тулд юун түрүүнд өөрийг хөгжүүлэхийг чухалчилсан. Үүний үр дунд станцийнхаа тоног төхөөрөмжийн угсаалтын ажилд гар бие ороолцсон түүхтэй. Үүндээ баярлаж явдаг. Энэ л миний гол бахархал юм уу даа хэмээн даруухан өгүүлсэн. Ер нь түүний хувьд салбартаа ажиллаж үзээгүй газар, хэлтэс, агентлаг гэж байхгүй талаар дээр өгүүлсэн. Гэхдээ тэр ажилласан нэгж бүхэндээ жижигхэн ч атугай зүйлийг хийж бүтээсэн байдагт хэргийн учир оршино. Эрчим хүчиний яам Дэд бүтцийн хэмээн нэрлэгдэж байхад тодруулбал, социализмын үед салбарынхаа бодлогыг тодорхойлолцож явсан байх юм. Түүнчлэн “100 мянган нарны гэрэл” хөтөлбөр Монгол Улсад хэрэгжихэд энэ хүний хувь нэмэр орлоо их байсан талаар нөхөд нь онцлсон. Тодруулбал, энэхүү хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх тухай асуудлыг Засгийн газарт санал оруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэхийн төлөө ихээхэн хичээл зүтгэл гаргасны дунд малчид дэнгийн гэрэлд хуруугаа хатгаж суух бус гэрэл цахилгаантай цаашлаад хөгжил дэвшилтэй хөл нийлүүлэх нөхцөл бүрдсэн хэмээн дүгнэж болно.

Салбартаа 35 жил зүтгэж явал инженер

ЧУХАЛ ХҮН

Ӧүй ӯ ёй ӯй ай?

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРТ МОРӨӨ УЛДЭЭЖ ЯВАА ГУРАВ

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь V нүүрт

Мөн Эрчим хүчиний зохицуулах газарт ажиллаж байхдаа МУ-д эрчим хүчиний чиглэлээр үйл ажиллагааг явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийг зах зээлд шилжүүлэх, орлого, зарлагын хариулсаа нь зохицтой байх нохижийн хангах үүднээс боломжийн үнэ тарифыг батлах зэргээр компанийн бие даасан байдлыг хангахад чухал нөлөө үзүүлсэн “Нэг худалдан авагчтай загвар”ыг боловсруулахад гар бие орцисон нь эдүгээ үр дунгээг өгсөөр байгаа. Түүнчлэн ИУ цахилгаан станцын үр ашигийг дээшилүүлэх төслийн анхлан эхлүүлж хэрэгжүүлсэн нь эдүгээ өмчийн ажилттай хэрэгжих байгааг энд онцлон дурдах ёстой. Аливаа төслийн эхлүүлийн гэдэг гүйцэтгэхэсээс хэцүү гэдгийг зовлон мэдэх хүн гардлаар буйз.

Энэ мэгчилэн инженер Г.Дамдинсүрэнгийн хийж бүтээснийг нэг бүрчлэн дурдах аваас цаг их орно. Тэгээд ч салбар нь түүнийг мэдэх юм хойно. Харин одоо дулааны III цахилгаан станцид хийж, хэрэгжүүлж буй ажлынхын талаар өгүүхэд, тэрбээр өмнө нь станцынхаа гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан шүү дээ. Цаг хугацааны хувьд 2010 он. Энэ он жилдээд эрчим хүчиний салбарт төр, засаг аяхаарал хандуулах маяг руугаа орчихсон байсан ч салбар нь өөрөө өр зээлэнд идэгдсэн байсаныг нутгаад явах вэ. Тэрбээр ажил хүлээж авсан даруйд станцынхаа санхүүгийн алдагдлыг багасгах, техник зохион байгуулалтын арга хэмжээг авахаар ханцуй шамласнаа эдүгээ “миний хийх ёстой ажил” хэмээн дүгнэж сунухаа. Тэгээний хүчинд маш богино хугацаанд алдагдлыг багасгаж чаджээ. Мөн түүнчлэн 17 жил зогссон эдүгээр зуухынг ажилд оруулахын тулд хөрөнгөн санхүүгийн нь асуудлыг шийдвэрлүүлж, станцыг 50 мВт-ар орлогтөх ТЭЗҮ-ийг боловсруулах төслийг хэрэгжүүлсэнээр станцын үйл ажиллагааны үр ашиг дээшилж, алдагдалгүй ажиллах нөхцөл бололцоо бүрдсэн байна. Үүнтэй зэрэгцээд ажилчдынхаа нийгмийн асуудлыг хамгийн авч үзэн ажилчдын 99 айлын орон сууцыг дотоод нөөц бололцоогоо ашиглан ашиглалтад оруулсан нь станци

...Энэ мэгчилэн инженер

Г.Дамдинсүрэнгийн хийж бүтээснийг нэг бүрчлэн дурдах аваас цаг их орно. Тэгээд ч салбар нь түүнийг мэдэх юм хойно. Харин одоо дулааны III цахилгаан станцид хийж, хэрэгжүүлж буй ажлынхын талаар өгүүхэд, тэрбээр өмнө нь станцынхаа гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан шүү дээ. Цаг хугацааны хувьд 2010 он...

төдийгүй эрчим хүчиний салбарт улгэр авахайцай ажил болсон талаар тухайн үед магтан сайшашаа байсан билээ. Засгийн газрын морийн хотолборт багтсан тус станцыг 250 мВт-ар орлогтөх ажлыг гэрээний хэлэлцүүний эхний шатыг амжилттай дусгасж, дараагийн шат хэрэгжих бололцоог тавьж огснийг тухайн үеийн сайд дарга наа ондроор үзүүлж байжээ. Үүний нь гэрчилгээний шалгаруулд шилэн хөргөнд ярайж аж. Энэхүү тосол хэрэгжсэнээр Төвийн бүсийн цахилгаан хангамжийн найдвартай ажиллагаа эрч дээшилж, импортоор авах цахилгааныг бүрэн хаах боломж бүрдэх агаад Улаанбаатар хотын урд хэсэгт баригдаж байгаа орон сууцны барилгаа байгууламж найдвартай дулаанаар хангах асуудал үндсэндээ бүрэн шийдэгдэх аж. Энэ бүхийн ард гүйцэтгэх захирал Г. Дамдинсүрэнгийн нор их хөдөлмөр байдаг юм. Тэр одоо III. ИУ цахилгаан станцид хамтран хөрөнгийг нь шийдвэрлэсэн ажилчдын 150 хууждийн цээрэгзүйн барилгаа ашиглалтад оруулахаар завтугийг гүйж явна лээ. Нөгөөтэйгүүр, тэрбээр хал үзэж, халуун чулуун долоосон эр хүн байж мэднэ. Улс төрч түүнийг заримдаа оролцон ажлыг нь хийгээдэгүй байсан биз ээ. Харин тэр юу хийх ёстойгоо цаг ямагт мэдэрч ажилладаг инженер.

Хэмнэсэн шиг хэмнэдэг С.Анхбаяр

С.Анхбаяр ажлаа хүлээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж байна. Богино бодлойтой нэг нь түүнийг эрчим хүчиний хүн биш, энэ салбарыг зөвхөн инженерууд авч явах ёстой хэмнээн өөчлийн нь бий. Харин тэр хэдийн эрчим хүчиний хүн болсон. Эрчим хүчиний салбарын хөгжил дэвшлийг эдийн засгийн тооцоо, судалгаагүйгүйгээр төсөөлөшгүй. С.Анхбаярын хувьд ОХУ-ын Эрхүү хотын Улс ардын аж ахуйн дээд сургуулийг инженер, эдийн засагч мэргэжлээр дүүргэсэн нэгэн. Нөгөөтэйгүүр, эрчим хүчиний салбарт ажиллаж буй олон арван эдийн засагчадас доктор цол хамгаалсан нь хэд байдал бол гээд асуудлыг нөгөө өнгөөс харах аваас С.Анхбаярасаас өөр хүн байдалгүй л ям билээ. Ийм нэг эрхэм Дулааны ИУ цахилгаан станциг энэхүү тогтолцоог түүнийгээсээсээ цэргийн сэргүүлэхэд эзүүн зүйл ялгатай вэ. Монголд цэргийн сэргүүлчид байна уу?

Би “Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл” ижилдээж аваад жилийн нүүр үзэх гэж б

